

POLIISIN JA PELASTUSTOIMEN YHTEISTYÖ PORISSA

Kanta-Porin paloaseman paloesimiesten ja palomestarin näkökulmasta

Henna Anttila

2/2019

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto
Henna Anttila	Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi	Julkisuusaste
Poliisin ja pelastustoimen yhteistyö Porissa Kanta-Porin paloaseman paloesimiesten ja palomestarin näkökulmasta.	Julkinen
Ohjaajat	Opinnäytetyön muoto
Terhi Kankaanranta Kari Koppanen	Tutkimuksellinen opinnäytetyö
Tiivistelmä	
<p>Tämä opinnäytetyö on tutkimuksellinen opinnäytetyö ja tutkimuskohteena on ollut poliisin ja pelastustoimen yhteistyö Porissa Kanta-Porin paloaseman paloesimiesten ja palomestarin näkökulmasta. Työstä on rajattu pois ensihoidon ja poliisin yhteistyö eli poliisin antamat virka-avut ensihoidolle. Tutkimuksen tavoitteena oli saada tieto yhteistyöstä tällä hetkellä, yhteistyön vahvuudet ja heikkoudet sekä kehittämisehdotuksia yhteistyöhön.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisin tutkimusmenetelmin ja aineisto kerättiin teemahaastatteluilla. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään läpi poliisin ja pelastuksen yhteistyöhön liittyvää lainsäädäntöä, kirjallisuutta ja aiempia tutkimuksia viranomaisyhteistyöstä. Tutkimukseen haastateltiin neljää paloesimiestä ja yhtä palomestaria, jotka kaikki työskentelevät Satakunnan pelastuslaitoksen Kanta-Porin paloasemalla.</p> <p>Tutkimuksessa saatiin selville yhteistyön rajoittuvan lähinnä yhteisille hälytystehtäville. Yhteistyötä pidettiin kuitenkin pääsääntöisesti hyvänä ja poliisin luotettiin auttavan aina tarvittaessa. Heikkouksina esiin nousi se, että partiota joudutaan yleensä odottamaan keikkapaikalle sekä poliisille kuuluvan liikenteenohjauksen usein jäävän pelastuksen tehtäväksi. Suurimpana kehittämisehdotuksena esille tuli yhteisen keskustelun tarve ajankohtaisista asioista poliisin ja pelastuksen välillä. Lisäksi tutustuminen toisiinsa ja koulutus puolin ja toisin koettiin tärkeiksi ja palaverreja sekä koulutuksia saisi olla enemmän.</p>	
Sivumäärä 37 sivua + 1 liite	Tarkastuskuukausi ja -vuosi 2/2019
Avainsanat	
poliisi, pelastustoimi, pelastustoiminta, viranomaisyhteistyö, yhteistyö	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Aiheen rajaus	3
1.2 Tutkimuskysymykset.....	3
2 VIRANOMAISYHTEISTYÖ	4
2.1 Tutkimuksen käsitteet.....	4
2.2 Poliisin tehtävät	7
2.3 Pelastustoimen tehtävät	7
2.4 Viranomaisyhteistyön lainsäädäntö.....	8
2.5 Onnettomuudet	8
2.6 Kadonneen henkilön etsintä	10
2.7 Tulipalot	10
2.8 Johtovastuu	11
3 AIEMMAT TUTKIMUKSET VIRANOMAISYHTEISTYÖSTÄ.....	11
4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO	14
4.1 Kvalitatiivinen tutkimus	14
4.2 Teemahaastattelu	15
4.3 Aineiston analysointi.....	16
5 TULOKSET.....	17
5.1 Yhteistyö tällä hetkellä.....	17
5.2 Keiden välillä yhteistyötä tehdään	18
5.3 Yhteistyön tärkeys	18
5.4 Tilanteiden hoitaminen ja tilannejohtamisen selkeys.....	19
5.5 Yhteistyön vahvuudet.....	20
5.6 Yhteistyön heikkoudet.....	21
5.7 Kehittämissuhteudet	22
5.8 Selkeämmän ohjeistuksen ja toiminnan tarve	24
5.9 Keneen ottaisit yhteyttä poliisin puolella?	26
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	26
6.1 Vastaukset tutkimuskysymyksiin	26
6.2 Kehittämissuhteudet	29
7 TYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA.....	30
LÄHTEET	34
LIITE	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä käsitellään Satakunnan pelastuslaitoksen ja poliisin yhteistyötä Porissa pelastuksen alipäällystön ja päällystön näkökulmasta. Pelastuksen ja poliisin yhteistyötä ei ole aiemmin juurikaan käsitelty opinnäytetöissä eikä poliisin ja pelastustoimen yhteistyötä Porin alueella ole tutkittu lainkaan. Moniviranomaistilanteet ovat kuitenkin melkein päivittäisiä ja sujuvalla sekä selkeällä yhteistyöllä on erittäin tärkeä rooli kummankin viranomaisen toiminnalle. Toimiva yhteistyö on ensisijaista myös turvallisuuden sekä kansalaisten auttamisen kannalta. Aihe on siis ajankohtainen aina ja tulee esille päivittäisessä poliisitoiminnassa. Tämän takia lähdin tutkimaan, miten yhteistyön koetaan toimivan Porissa, jossa olin työharjoittelussa. Halusin selvittää, millaiseksi yhteistyö koetaan pelastuksen puolella ja olisiko siinä jotakin kehitettävää.

Työssä kerrotaan viranomaisyhteistyön lainsäädännöstä ja käsitellään yhteistyötä kirjallisuuden pohjalta. Työhön liittyvät käsitteet, pelastusviranomaisen sekä poliisin lainsäätämät tehtävät käydään läpi. Lisäksi kerrotaan poliisille sekä pelastukselle kuuluvista tehtävistä moniviranomaistilanteissa ja kenelle johtovastuu yleensä kuuluu. Tutkimukseen on myös otettu mukaan muutamien aiempien viranomaisyhteistyötä koskevien tutkimusten tuloksia ja kehittämissuhteita, joita vertaillaan lopussa tässä tutkimuksessa saatuihin tuloksiin. Aineisto työhön kerättiin temahaastatteluilla. Haastateltavaksi valittiin pelastuksen puolelta esimiehiä, sillä he johtavat tilanteita ja ovat poliisin kanssa eniten yhteisillä tehtävillä tekemisissä. Työhön haastateltiin lopulta neljää eri paloesimiestä sekä palomestaria, sillä he toimivat tilanteissa johtovastuussa. Näin saatiin suoraa tietoa yhteistyöstä tällä hetkellä henkilöiltä, jotka sitä poliisin kanssa tekevät.

Työn tavoitteena oli saada pelastusviranomaisilta heidän mielipiteensä yhteistyöstä poliisin kanssa Porissa sekä tuoda esiin ongelmakohtia ja kehittämissuhteita, mutta myös hyviä puolia. Ongelmat ja kehittämissuhteet jäävät monesti tuomatta esiin, vaikka niitä olisikin. Palautteen antaminen, oli se sitten hyvää tai huonoa, toiselle viranomaiselle ei välttämättä toteudu eikä tavoita kaikkia toimintaan osallistuneita. Tarkoituksena onkin tutkimuksen avulla tuoda epäkohdat esiin ja lisätä yhteistyön sujuvuutta sekä nostaa esiin yhteistyöstä ne asiat, joihin ollaan tyytyväisiä. Opinnäytetyöstä hyötyy varmasti sekä Porin poliisi, että Satakunnan pelastuslaitos. Opinnäytetyöstäni on myös helppo tehdä mahdollinen jatkotutkimus vaihtamalla

näkökulmaa poliisin mielipiteisiin yhteistyöstä. Työn tekemisestä uskon olevan myös paljon hyötyä itselleni toimiessani poliisina tulevaisuudessa.

1.1 Aiheen rajaus

Tieteellinen tutkimus tarvitsee aina rajauksia, jotta aiheesta ei tulisi pinnallinen ja sitä olisi helpompi hallita (Kananen 2017, 57). Tässä tutkimuksessa poliisin ja pelastuksen yhteistyö käsittelee Porin alueella tapahtuvaa yhteistyötä. Olin itse harjoittelussa Porissa ja päätin sen vuoksi tutkia yhteistyön tilannetta siellä. Tutkimus on rajattu pelastuksen päällystön ja alipäällystön näkökulmaan poliisin kanssa toimimisesta. Näin ollen tutkimuksesta on rajattu pois poliisin näkökulma, sillä tarkoituksena on saada kehittämisehdotuksia pelastuksen puolelta ja ideoita yhteistyön parantamiseen poliisille. Poliisin näkökulma rajattiin pois myös sen takia, ettei työstä tulisi liian laaja ja aineistoa liikaa, mikä voi johtaa hallitsemattomuuteen. Rajaamalla aihetta tarpeeksi, saadaan myös syvällisempi tutkimus.

Liian laajan aiheen välttämiseksi tutkimuksesta on lisäksi rajattu pois ensihoidon ja poliisin yhteistehtävät. Ensihoidon ja poliisin yhteistyöstä ja poliisin antamasta virkaavusta ensihoidolle on tehty jo monia tutkimuksellisia opinnäytetöitä ja myöskään tämän vuoksi aihetta ei tässä tutkimuksessa käsitellä.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen taustalla on aina tutkimusongelma, joka muutetaan tutkimuskysymyksiksi, joihin vastaaminen taas ratkaisee tutkimusongelman. Tutkimuskysymykset ohjaavat aineistonkeruuta ja koko tutkimusta. (Kananen 2017, 60.)

Työn tavoitteena on saada ajankohtaista tietoa ja palautetta paloiesimiehiltä ja palomestarilta poliisin ja pelastuksen välisestä yhteistyöstä Porissa. Tutkimuksen pohjaksi luin ensin lainsäädäntöä koskien yhteistyötä sekä erilaisia kirjoja muun muassa suuronnettomuusoppaita. Myös omakohtainen kokemus työharjoittelusta nuorempana konstaapelina ja yhteisiltä keikoilta pelastuksen kanssa olivat pohjana tutkimuskysymysten muodostumiselle.

Lopulta tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat:

- Millaista yhteistyötä poliisi ja pelastus tekevät Porissa paloesimiesten ja palomestarin näkökulmasta?
- Koetaanko yhteistyö tärkeäksi ja keiden välillä yhteistyötä tehdään?
- Pelastustoimen ja poliisin yhteistyön heikkoudet ja vahvuudet Porissa?
- Mitä kehitettävää olisi pelastustoimen ja poliisin välisessä yhteistyössä Porissa?

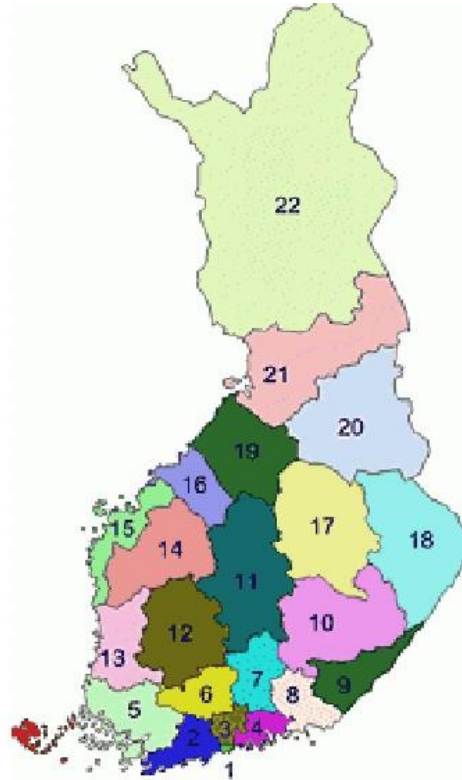
2 VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Viranomaisten toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksen tilassa. Vaaditaan joustavaa yhteistyötä ja laajan viranomaiskentän sitouttamista yhteisten ongelmien ratkaisemiseen. (Valtonen 2007, 7 ja 12, viitattu Sahramäki & Kankaanranta 2014, 31.) Organisaatiot harjoittavat yhteistyötä, usein lain velvoittamina ja organisaatiossa toimivat henkilöt harjoittavat yhteistoimintaa, koska kokevat sen mielekkääksi. Toisesta näkökulmasta yhteistoiminta on varautumista tilanteisiin, joissa edellytetään yhteistyötä parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen pääsemiseksi. (Valtonen 2010, 100.)

2.1 Tutkimuksen käsitteet

Satakunnan pelastuslaitos, Kanta-Porin paloasema. Pelastustoimen tehtävien hoitamista varten alueen pelastustoimella tulee olla pelastuslaitos, joita on Suomessa kaikkiaan 22 (Mankkinen & Vänskä 2013, 16 ja 24). Satakunnan pelastuslaitos on yksi näistä 22:sta pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitokset ja alueet kuvassa 1.

1. Helsinki
2. Länsi-Uusimaa
3. Keski-Uusimaa
4. Itä-Uusimaa
5. Varsinais-Suomi
6. Kanta-Häme
7. Päijät-Häme
8. Kymenlaakso
9. Etelä-Karjala
10. Etelä-Savo
11. Keski-Suomi
12. Pirkanmaa
13. Satakunta
14. Etelä-Pohjanmaa
15. Pohjanmaa
16. Keski-Pohjanmaa ja Pietarsaari
17. Pohjois-Savo
18. Pohjois-Karjala
19. Jokilaaksot
20. Kainuu
21. Oulu-Koillismaa
22. Lappi

Kuva 1: Pelastustoimen alueet. Satakunnan pelastuslaitoksen alue numero 13. (Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen internetsivut. Pelastustoimi-Pelastuslaitokset. Luettu 8.1.2019.)

Satakunnan pelastuslaitoksella on jatkuvassa ympärivuorokautisessa valmiudessa henkilöitä seitsemällä vakinaisella paloasemalla, joista yksi on Kanta-Porin paloasema. Satakunnassa pelastustoiminnan johtaminen on jaettu kolmeen eri päivystysalueeseen. Päivystävä palomestari (P3) päivystää Kanta-Porissa, Eurassa ja Kankaanpäässä. (Porin kaupungin internetsivut/Satakunnan pelastuslaitos. Luettu 8.1.2019.)

Pelastuslaitoksen tehtäviin kuuluu muun muassa huolehtia pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta sekä huolehtia pelastustoimen valvontatehtävistä ja pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä. Lisäksi tehtävänä on huolehtia väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä. (Mankkinen & Vänskä 2013, 17 ja Sisäministeriön internetsivut/pelastusosasto 2019, pelastustoimi.fi.)

Lounais-Suomen poliisilaitos, Porin poliisiasema. Porin poliisiasema kuuluu 11 muun aseman kanssa Lounais-Suomen poliisilaitokseen, joka on toiseksi suurin poliisilaitos Suomessa. Poliisilaitoksia on Suomessa kaikkiaan 11 (kuva 2).

Kuva 2: Poliisilaitokset Suomessa. (Kuva: poliisi.fi. Luettu 8.1.2019)

Viranomaisradioverkko eli Virve. Viranomaisten, kuten poliisin ja pelastustoimen, käyttämä suojattu radioverkko. Mahdollistaa viranomaisten sisäisen viestinnän sujuvasti sekä mahdollisuuden ottaa toiseen viranomaiseen yhteyttä ja muodostaa puheryhmiä esimerkiksi yhteisillä tehtävillä.

Hätäkeskus eli häke. Hätäkeskuslaitos on sisäasiainministeriön alainen itsenäinen laitos, jonka tehtävänä on huolehtia yleiseen hätänumeroon 112 (Suomessa) tulevien hätäpuhelujen käsittelystä ja tietojen välittämisestä eteenpäin kulloinkin tarvittaville viranomaisille (Tikkanen yms. 2017, 78).

Miehistö (pelastustoimessa). Tässä työssä tarkoitetaan miehistöllä pelastuslaitoksella operatiivisessa toiminnassa työskenteleviä pelastajia/palomiehiä. Miehistön esimiehenä toimii jokaisessa vuorossa oleva paloesimies.

Paloesimies. Operatiivisessa toiminnassa pelastuslaitoksella työskentelevä alipäälllystään kuuluva henkilö, joka on vuorossa olevien pelastajien/palomiesten esimies. Johtaa yleensä pelastusyksikköä tai -ryhmää. Pelastusryhmä koostuu johtajasta ja 3-7 henkilöstä sekä ajoneuvoista ja kalustosta (Kervinen 2015, 222). Pelastusyksikkö koostuu palo/sammutusautosta ja sen miehistöstä.

Päivystävä palomestari eli P3. Operatiivisessa toiminnassa pelastuslaitoksella työskentelevä päälllystään kuuluva henkilö. Johtaa yleensä pelastusjoukkuetta, joka koostuu johtajasta ja 2-5 pelastusryhmästä tai pelastuskomppaniaa (Eml.).

Poliisin kenttäjohtaja. Paikallispoliisin kenttäjohtaja johtaa alueensa operatiivista kenttätoimintaa yleisjohtajan alaisuudessa. Kenttäjohtajan alaisuudessa ovat mm. poliisin kenttäpartiot.

2.2 Poliisin tehtävät

Poliisin tehtävänä on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä ennalta estää ja selvittää rikoksia. Lisäksi poliisin on ryhdyttävä toimenpiteisiin henkilön löytymiseksi, jos on syytä olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi. (Poliisilaki 22.7.2011/872, 1 luku 1 §.)

Poliisin toimintaan kuuluu hälytystehtävien hoitaminen. Hälytystehtävä tulee yleensä poliisin tietoon yleisöilmoituksen perusteella hätäkeskuksen kautta tai poliisin partioinnin yhteydessä ja tehtävän hoitaa joko yksi tai useampi partio. (Tikkanen yms. 2017, 61.)

2.3 Pelastustoimen tehtävät

Pelastuslain (29.4.2011/379) 5 luvun 32 pykälän mukaan pelastustoimintaan kuuluu muun muassa hälytysten vastaanottaminen, onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen sekä tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen. Tulipalon, onnettomuuden tai niiden uhan vaatiessa kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden tai omaisuuden suojaamiseksi ja pelastamiseksi, vastaa pelastuslaitos pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta tilanteissa.

Alueellisilla pelastuslaitoksilla on vastuu pelastustoimen toteuttamisesta. Pelastustoimi kuuluu hallinnollisesti kunnallisiin viranomaisiin, mutta on sisäministeriön koordinoimaa toimintaa. (Tikkanen yms. 2017, 73.)

Pelastustoimen operatiiviseen toimintaan kuuluvat erilaiset vahinkojentorjuntatehtävät sekä ihmisten, omaisuuden ja eläinten pelastamistehtävät. Sammutustehtävät ja liikenneonnettomuudet ovat tyypillisimpiä operatiivisia tehtäviä pelastustoimella. (Tikkanen yms. 2017, 78.)

2.4 Viranomaisyhteistyön lainsäädäntö

Poliisilain (22.7.2011/872) 1 luvun 1 pykälän mukaan poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Laissa siis määritellään poliisin tekemän yhteistyötä muiden viranomaisten kuten pelastustoimen kanssa.

Pelastuslaissa (29.4.2011/379) 6 luvun 46 pykälän 1 momentissa määritellään pelastustoiminnan yhteistyöstä seuraavasti: ”Valtion ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun siten kuin 47 §:ssä säädetään sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.” Lisäksi samassa pykälässä mainitaan, että edellä 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa poliisi huolehtii kadonneiden etsinnästä maa-alueilla ja sisävesillä, vaara-alueiden eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla (pelastuslaki 29.4.2011/379, 6 luku 46 § 2 mom. kohta 4).

2.5 Onnettomuudet

Onnettomuuden sattuessa paikalle hälytetään yleensä poliisi ja/tai pelastus riippuen onnettomuudesta ja jos onnettomuudessa on loukkaantuneita myös ensihoito. Hätäpuhelussa ilmi tulevien tietojen perusteella hätäkeskuspäivystäjä arvioi poliisin, pelastuksen ja ensihoidon tarpeen.

Ensimmäisenä onnettomuuspaikalle tulevan yksikön, oli se sitten poliisi, pelastusviranomainen tai ensihoito, tehtävänä on varoittaa muuta liikennettä onnettomuudesta kytkemällä hälytysvalot päälle sekä sijoittamalla oma yksikkönsä sopivaan paikkaan. Lisäksi nopea tilanearvio onnettomuudesta ja tiedon välittäminen

muille paikalle tuleville yksiköille viranomaisten yhteistoimintapuheryhmässä radiolla on ensisijaista. Paikalle päästyään jokainen viranomainen suorittaa onnettomuuspaikalla omat tehtävänsä. (Koivu 2015, 347.)

Poliisin tehtäviä onnettomuuspaikalla ovat muun muassa pelastuskaluston esteettömän kulun turvaaminen paikalle, pelastushenkilöstön toiminnan turvaaminen, lisävahinkojen estäminen, liikenteen ohjaaminen ja varoittaminen, vainajista huolehtiminen, tapahtumien taltiointi ja tutkinnan turvaaminen ja sen suorittamiseen liittyvät tehtävät. Lisäksi esimerkiksi evakuointi kuuluu poliisin tehtäviin, mutta varsinaisista evakuointitoimenpiteistä päättää kuitenkin pelastustoiminnan johtaja. Yhteistoiminta poliisin ja pelastustoiminnan johtajan kanssa on tärkeää. Pelastustoiminnan johtajalta poliisi tarvitsee muun muassa tietoa eristettävästä alueesta, mahdollisesta onnettomuuden aiheuttamasta vaarasta ulkopuolisille, pelastusyksiköiden ja sairaankuljetusyksiköiden määrään, alustavat tiedot tutkintaa varten ja mitä muuta apua pelastusviranomaiset paikalla poliisilta tarvitsevat. (Ojala 2015, 230-233.)

Onnettomuuspaikalla on erittäin tärkeää, että pelastusviranomaiset jättävät pelastustoimien jälkeen onnettomuuspaikan mahdollisimman alkuperäiseen kuntoon. Näin turvataan poliisin suorittama paikkatutkinta ja tapahtumien kulun selvittäminen. (Ojala 2015, 233.) Onnettomuuksissa, jossa ei ole vakavia henkilövahinkoja, eikä suurta haittaa muille ulkopuolisille tai välitöntä pelastuksen vaativia toimenpiteitä, on suotavaa odottaa poliisin paikalle tuloa ja lupaa esimerkiksi ajoneuvojen siirtämiseen tai muuhun paikan raivaamiseen. Yleensä poliisin ensipartio pystyy jo arvioimaan tarvittavat toimenpiteet ja paikkatutkinnan tärkeyden kannalta olennaiset asiat.

Suuronnettomuudet ovat harvinaisempia, varsinkin tietyllä ja samalla alueella ne eivät kuulu arkipäivään. Suuronnettomuudet voivat aiheutua vahingossa tai olla tahallisesti aiheutettuja. Suuronnettomuudet vaativat tiivistä ja sujuvaa moniviranomaisyhteistyötä ja myös onnettomuudesta toipuminen ja jälkihoito saattavat muodostaa useiden kuukausien, jopa vuoden mittaisen viranomaisyhteistyön tarpeen. Suuronnettomuuden uhkakuva jaetaan merellä tapahtuviin suuronnettomuuksiin, maa-alueen suuronnettomuuksiin, laajamittaiseen sähkökatkokseen, kansalaisten arkiympäristön elinolojen vaarantumiseen, poliisitoimen uhkakuvaan, tietojärjestelmiin kohdistuviin uhkiin, laajaan ympäristövahinkoon sekä säteilyonnettomuuksiin. (Leminen 2009, 21 ja 60.)

2.6 Kadonneen henkilön etsintä

Poliisilain (22.7.2011/872) 1 §:n 2 momentin mukaan poliisin on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi, jos on perusteltua syytä olettaa henkilön kadonneen. Poliisilain (22.7.2011/872) 6 luvun 1 §:n perusteella poliisin on toimitettava poliisitutkinta, jos se on ilmoituksen perusteella tai muusta erityisestä syystä tarpeen kadonneen henkilön löytämiseksi. Tutkinnassa noudatetaan tutkinnan laadun edellyttämällä tavalla soveltuvien osin esitutkintalain säännöksiä. (Poliisihallitus ohje 2020/2013/3057, 1.)

Poliisi vastaa kadonneen henkilön etsinnästä maa-alueilla sekä sisävesillä (pelastuslaki 29.4.2011/379 46 § 1.mom). Henkilöä etsittäessä vedestä, poliisi voi pyytää virka-apua pelastuslaitoksen vesisukeltajilta. Esimerkiksi poliisin käyttäessä ruumiskoiraa, pelastuslaitoksen sukeltajat sukeltavat koiran merkkeamat paikat vainajan löytämiseksi.

2.7 Tulipalot

Tulipalot ovat monesti moniviranomaistilanteita. Itse tulipalon sammuttamisen hoitavat pelastus ja pelastushenkilöstö tuo mahdolliset uhrit sellaiseen paikkaan, jossa ensihoitohenkilöstön on turvallista toimia ja hoitaa uhreja. Suurten tulipalojen lähelle saattaa kuitenkin kerääntyä yleisöä, joka haittaa pelastustoimintaa tai sankan savun aiheuttaman haitan takia tarvitaan poliisia eristämään aluetta. (Vainio 2015, 365.)

Tulipalon tutkinnasta sanotaan pelastuslain (29.4.2011/379) 5 luvun 41 pykälässä seuraavanlaisesti ”Pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkinta. Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Jos on aihetta epäillä, että tulipalo tai muu onnettomuus on aiheutettu tahallisesti tai tuottamuksellisesti, pelastusviranomaisen on ilmoitettava asiasta poliisille. Poliisille on ilmoitettava myös palontutkinnan yhteydessä havaituista palo- ja henkilöturvallisuusrikkomuksista. Poliisin on toimitettava poliisilain (22.7.2011/872) 6 luvun 1 §:n mukainen poliisitutkinta palonsyyn selvittämiseksi sellaisissa tulipaloissa, joista seurauksena on ollut henkilön kuolema, vakava henkilövahinko tai huomattava omaisuusvahinko.”

2.8 Johtovastuu

Onnettomuus- tai suuronnettomuustilanteet ovat aina moniviranomaistoimintaa. Näissä tilanteissa johtovastuu määräytyy sen mukaan, kenen toimivaltaan tilanteen hoitaminen kuuluu. Onnettomuustilanteissa yleisjohtovastuu on yleensä pelastusviranomaisella (Ojala 2015, 230.) Pelastusyksikön tullessa ensimmäisenä paikalle, tulee yksikön esimiehen ottaa johtamisvastuu, kunnes johtovastuu siirtyy ylemmälle esimiehelle tai kunnes pelastus on saatettu päätökseen (Alho 1999, 79).

Pelastustoimijohtoisia onnettomuustilanteita ovat muun muassa tieliikenneonnettomuudet, rautatieonnettomuudet, tulipalot, luonnononnettomuudet, vaarallisen aineen onnettomuudet ja lento-onnettomuudet. Poliisijohtoisia tilanteita ovat erilaiset väkivaltatilanteet ja terrori-iskut. (Castren ym. 2015, 339 ja 470.) Lisäksi kadonneen henkilön etsintä kuuluu poliisin tehtäviin ja on poliisijohtoinen tilanne.

3 AIEMMAT TUTKIMUKSET VIRANOMAISYHTEISTYÖSTÄ

Yhteistyötä on tutkittu paljonkin eri tieteenaloilla ja eri toimijoiden välillä. Määritelmänä yhteistyö on mielenkiintoinen ja se voidaankin ymmärtää monella eri tavalla. Aira (2012) kirjoittaa väitöskirjassaan yhteistyön ja yhteistoiminnan tarkoittavan yhdessä tekemistä. Hänen mukaansa yhteistyö edellyttää yhteisen tavoitteen olemassaoloa, eikä mikä tahansa yhdessä työskentely ilman tavoitteellisuutta vielä ole yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteet voivat olla ääneen lausuttuja tai määriteltyjä, ja ne voivat olla hyvin monenlaisia. Yhteistyön yhtenä tavoitteena voikin olla jonkin uuden luominen tai jonkin ongelman ratkaiseminen. Aira (2012) on tutkinut väitöskirjassaan yhteistyötä työelämässä ihmisten välisen vuorovaikutuksen näkökulmasta. Hänen mukaansa toimivaa työelämän yhteistyötä on syytä tarkastella suhteessa saavutettuihin tuloksiin, sillä toimiva yhteistyö tuottaa tuloksia, näkyy yhteistyön osapuolten käyttäytymisessä ja heijastuu yhteistyön osapuolten tyytyväisyydessä ja asenteissa. Tutkimuksen johtopäätöksenä Aira (2012) tuokin esille, että yhteistyö ei toteudu, jos siihen ei panosteta. Lisäksi yhteistyön osapuolten välisen luottamuksen merkitys on yhteistyön toimivuuden kannalta hyvin keskeistä ja luottamusta voidaan pitää toimivan yhteistyön välttämättömänä edellytyksenä. (Aira 2012, 18, 47- 49 ja 130-132.)

Pelkästään pelastustoimen ja poliisin välistä keskinäistä yhteistyötä ei ole juurikaan tutkittu, mutta moniviranomaisyhteistyötä ja esimerkiksi ensihoidon ja poliisin yhteistyötä on tutkittu kuitenkin jonkun verran. Jalo ja Karonen (2016) ovat tutkineet viranomaisten välisen tilannetietoisuuden välittymistä Kehäradan suuronnettomuusharjoituksessa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää millaista viranomaisten välinen tilannetietoisuus Kehäradan suuronnettomuusharjoituksessa on. Tutkimus toteutettiin havainnoimalla harjoituksen aikana ja teettämällä kysely harjoitukseen osallistuneille poliisin, pelastuksen ja ensihoidon henkilöstöille. Teetetyssä kyselyssä nousi esiin kohteen saavuttamisen viiveen olleen turhan pitkä, viranomaisyhteistyössä tiedonvälityksessä koettiin olleen vakavia puutteita ja poliisin ja pelastuksen välinen yhteistyö Virvellä ei toiminut lainkaan. (Jalo & Karonen 2016.)

Saarela (2014) on tutkinut opinnäytetyössään viranomaisten välistä viestintää Pohjantien liikenneonnettomuustehtävillä 6.3.2013. Tutkimukseen haastateltiin poliisin, ensihoidon ja pelastustoimen henkilöitä, jotka toimivat johtotehtävissä Pohjantien liikenneonnettomuustilanteissa. Osa haastateltavista koki ensihoidon ja poliisin johtosuhteet tilanteen laajentuessa epäselviksi. Poliisi ei muun muassa ollut ilmoittanut kenttäjohtajan antaneen poliisipartiolle johtovastuun eikä johtovastuun ottanut partio ilmoittanut siitä muille tilanteessa olleille viranomaisille. Yhteyden saannin radiopuhelimella koettiin olleen ajoittain vaikeaa poliisin ja pelastustoimen sekä pelastustoimen ja ensihoidon välillä. Viranomaistahojen sisäisessä viestinnässä pelastustoimen ja poliisin omien sisäisten toimintakanavien koettiin kuitenkin toimineen riittävän hyvin. Toimijat olisivat toivoneet tehtävän yhteistä läpikäyntiä jälkikäteen oppimisen kannalta. Kaikki toimijat pitivät tärkeinä yhteispalaveria, jossa olisi käyty läpi esimerkiksi PowerPointilla, missä onnistuttiin ja missä ei ja missä olisi kehitettävää ja keskusteltu niistä. Koulutukseen liittyen toivottiin koulutusta Virven käytöstä ja, että operatiivista koulutusta useiden yksiköiden tilanteista tulisi järjestää taitojen ylläpitämiseksi. (Saarela 2014.)

Viranomaisyhteistyötä ja viranomaisten toimintaa on tutkittu myös Kauhajoen ja Jokelan koulusurmista. Oikeusministeriön tutkintalautakunnan raportin (2010) mukaan Kauhajoen koulusurmista viranomaisorganisaatioille olisi ollut tilanteessa eduksi toistensa toimintaperiaatteiden ja kaluston parempi tuntemus. Pelastustoimen yksiköt tukivat ensi vaiheessa poliisin toimintaa osallistumalla kohteen eristämiseen. Koulussa liikkunut tekijä sytytti tulipaloja ja palavaan rakennukseen menneitä poliisin

toimintaryhmiä haittasi riittävien hengityssuojaimien ja muun tulipaloon soveltuvan varustuksen puute. Poliisi sai pelastuslaitokselta lainaksi paineilmalaitteita ja pikaisen ohjauksen niiden käyttämiseen, sillä poliisilla ei ollut aiempaa kokemusta niiden käytöstä. Palopesäkkeiden ja voimakkaan savunmuodostuksen vuoksi poliisi päästi pelastuslaitoksen henkilöstöä sammutustöihin sisälle, vaikka rakennusta ei oltu vielä pystytty täydellisesti tarkastamaan. Poliisin suojaamana pelastustoimi suoritti siis tehtävänsä uudenlaisessa tilanteessa, johon liittyi väkivallan uhka. Johtopäätöksenä yhteistoimintatilanteisiin ei ole riittävää koulutusta ja pelastus- ja poliisihenkilöstön yhteistä koulutusta ja harjoittelua olisi tarvittu. (Oikeusministeriö: Tutkintalautakunnan raportti Kauhajoen koulusurmista 2010, 134-137.)

Immonen (2016) kirjoittaa pro gradu tutkielmassaan, että tietojen vaihtaminen ja tiedonkulun varmistaminen nähtiin tärkeänä osana viranomaisten välistä yhteistyötä. Oleellista tiedon välittämisessä on, että kaikilla toimijoilla on ymmärrys muiden käsityksistä, tiedot toimenpiteistä, suunnitelmista ja voimavaroista oikeaan aikaan. Riittävät tiedot johtavat tarkkaan tilannekuvaan, jossa peräkkäinen päätöksenteko vaihtuvat rinnakkain tapahtuviksi, nopeuttavat toimintaa ja säästävät voimavaroja. Immonen (2016) on työssään tutkinut moniammatillisen viranomaisyhteistyön hyötyjä ja haasteita ympäristörikosten ehkäisy- ja torjuntatyössä. Kyseisessä tutkimuksessa haastateltavien mukaan puutteet tiedonkulussa vaikeuttivat viranomaisyhteistyön toimivuutta ja hidastivat yhteisen toimintakulttuurin muodostumista. Yhteistyöviranomaisten tunteminen, tapaaminen ja yhteystietojen vaihto olivat selkeässä yhteydessä matalaan yhteydenottokynnykseen poliisiin, neuvottelujen pitoon ja tutkintapyyntöjen tekemiseen ja selkeänä kehittämiskohteena tuotiin esille koulutuksen lisäämisen tärkeys. (Immonen 2016, 18, 59 ja 64.)

Ensihoitoyksikön ja poliisin yhteistyötä on tutkittu eri näkökulmista. Ruotsalainen ja Nieminen (2011) ovat tutkineet opinnäytetyössään ensihoitoyksikön kokemuksia poliisijohtoisisista tilanteista. Tutkimuksessa on kerätty aineistoa Webropol- kyselyllä, joka on lähetetty Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksille. Kaikki vastaajat ovat olleet koulutukseltaan joko ensihoitajia (AMK), sairaanhoitajia, lähihoitajia, lääkintävahtimestari-sairaankuljettajia tai palomies/sairaankuljettajia. Kyselyssä selvisi, että yhteistyö kohteessa toimii kohtuullisen hyvin ja poliisit auttavat pyydettyäessä, esim. potilaan siirtämisessä. Esille tuli kuitenkin, että poliisiin on vaikea saada yhteys sovituisissa puheryhmissä ja poliisilta saa huonosti esitietoja kohteesta ja

tilanteen etenemisestä. Vastaajista 50 % olivat sitä mieltä, että poliisi välittää tietoa kohteesta ja sen turvallisuudesta oma-aloitteisesti huonosti. Lisäksi ensihoitohenkilöstöllä ei ole tietoa, kuinka poliisi lähtee tehtävää suorittamaan. Myös tehtävänjakoon liittyvissä vastauksissa johtamisen puute koettiin negatiivisena. Kehitysehdotuksina vastaajat toivat esille yhteiset koulutuspäivät ja kummallekin osapuolelle tietoa toisen toimintatavoista. Yhteisiä harjoituksia, kommunikointia ja keskustelutilaisuuksia toivottiin sekä toiminnan jälkeen yhteistä purkutilannetta. Vastaajat kehittäisivät toimintaa koulutuksella ja yhteisiä harjoituksia lisäämällä, mikä mainittiin yhteensä 43 kertaa vastauksissa. (Ruotsalainen & Nieminen 2011.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO

4.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi yms. 2009, 161). Eskolan ja Suonrannan (2000) mukaan laadullisella aineistolla tarkoitetaan aineistoa, joka on ilmiöstään tekstiä esimerkiksi haastatteluja. Lisäksi siinä keskitytään pieneen määrään otoksia ja analysoidaan ne mahdollisimman perusteellisesti eli kriteeri ei ole määrä vaan laatu (Eml., 15 ja 18).

Kanasen (2017) mukaan laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten tilanteisiin, jossa tutkittavasta ilmiöstä ei ole aiempia tutkimuksia, tietoa tai ilmiöstä halutaan saada syvälinen näkemys. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään löydöksiin ilman tilastollisia menetelmiä ja se käyttääkin sanoja sekä lauseita toisin kuin määrällinen tutkimus perustuu lukuihin (Kananen 2017, 33- 35).

Kvalitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on tutkimuksen kohteena olevien toimijoiden omien tulkintojen esille nostaminen ja sitä käytetään usein menetelmänä silloin, kun halutaan tarjota ääni tietyille rajatulle joukolle. Tämän vuoksi kvalitatiivisen tutkimuksen yleistämisen ehdot ovat erilaiset kuin kvantitatiivisen, sillä kvalitatiivisen aineiston käsittelijä ei voi suoraan hyödyntää kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän otosperusjoukko-suhdetta koskevaa yleistämistä. Hakala (2018) kertoo hyvin, ettei pidä vähätellä omaa aineistoaan sen perusteella, että se kertoo vain niistä, joita on

haastatellut. ”Tutkija ei tarvitse sanojensa taakse määränemmistöä, ainoastaan aineistonsa äänen ja tuen” (Eml., 22.)

4.2 Teemahaastattelu

Haastattelu on tiedonhankinnan perusmuoto (Hirsjärvi & Hurme 2015, 11) ja yksi yleisimmistä tavoista kerätä laadullista aineistoa (Eskola & Suoranta 2000, 85). Haastattelu on tutkijan aloitteesta tapahtuvaa keskustelua, sillä tutkija esittää kysymykset haastateltavalle. Toisaalta haastattelu on kuitenkin molemminpuolista vuorovaikutusta. (Eml.)

Erilaisia haastattelutyyppejä on useita ja tässä työssä on käytetty teemahaastattelua. Teemahaastattelulle ominaista on, että haastattelun aihepiirit ja teemat on etukäteen määriteltä. Haastattelussa käydään kaikki etukäteen päätetyt teemat läpi, mutta niiden järjestys ja laajuus voivat vaihtelevat haastattelusta toiseen. (Eskola & Suoranta 2018, 86.) Välttämättä tarkkoja kysymyksiä ei ole teemahaastattelussa etukäteen määriteltä, mutta haastatteluihin on hahmoteltu kuitenkin kysymykset aihealueittain ja niiden avulla kaikki tarvittavat tulivat kysytyä. Haastattelurunko lähetettiin etukäteen haastateltaville, jotta heillä oli mahdollisuus tutustua kysymyksiin ja teemoihin sekä miettiä vastauksiaan. Saatekirje ja haastattelurunko ovat opinnäytetyön liitteenä työn lopussa. Hirsjärvi ja Hurme (2015, 184) toteavatkin, että tekemällä hyvä haastattelurunko tavoitellaan jo etukäteen haastattelun laadukkuutta. Mahdolliset lisäkysymykset mietin etukäteen, riippuen mahdollisista vastauksista. Myös Hirsjärven ja Hurmeen (2015, 184) mukaan on hyvä miettiä ennalta mahdollisten teemojen syventämistä juuri kyseisillä lisäkysymyksillä.

Teemahaastattelun suosio johtuu osaltaan avoimuudesta, sillä haastateltava voi puhua aiheesta vapaamuotoisesti tarkkojen kysymysten puuttuessa verraten esimerkiksi lomakehaastatteluun (Eskola & Suoranta 2000, 87). Lisäksi haastatteleamalla uskon saavani paljon laajempia vastauksia aiheesta, kuin esimerkiksi käyttämällä lomakekyselyä. Haastatteluissa oli myös itselläni mahdollisuus tarkentaa kysymyksiä tarvittaessa.

Haastattelun tavoitteena on pyrkiä keräämään sellainen aineisto, jonka pohjalta voidaan tehdä luotettavia päätelmiä tutkittavaa ilmiötä koskevista aiheista (Hirsjärvi & Hurme 2015, 66). Onkin tärkeää valita haastateltaviksi henkilöitä, jotka tutkittavasta aiheesta

tietävät ja osaavat luotettavaa tietoa kertoa. Haastateltaviksi valikoitui tämän takia palo-esimiehet ja palomestari, koska he toimivat tilanteissa johtajina ja saavat selkeimmän kuvan tilanteesta. Lisäksi esimies on perillä tilanteesta ja jokaisen alaisensa tehtävästä. Tilanteen johtajana epäonnistumiset ja yhteistyön epäkohdat ovat selkeimmät.

Haastattelut suoritin henkilökohtaisesti Satakunnan pelastuslaitoksen Kanta-Porin asemalla. Haastattelut tutkimukseen toteutettiin yksilöhaastatteluina. Yksilöhaastattelut keskittyvät haastateltavan henkilökohtaisiin mielipiteisiin aiheesta ja haastateltavan omiin näkemyksiin (Pietilä 2010, 181). Ryhmähaastattelussa saatava aineisto on yleensä erilaista ja haastateltavat voivat peilata helposti omia mielipiteitä toisiinsa ja ehkä jopa samaistua toisen mielipiteisiin. Toisaalta taas ryhmässä saatetaan uskaltaa puhua avoimemmin ja saada ideoita toisten vastauksista. Tähän tutkimukseen valitsin kuitenkin yksilöhaastattelut ryhmähaastattelujen sijaan.

Kaikki haastattelut tallensin äänitallenteena puhelimella ja lisäksi kirjoitin tietokoneella pääasiat ylös. Haastattelujen tallentaminen kuuluukin teemahaastattelujen luonteeseen (Hirsjärvi & Hurme 2015, 92). Kaikki haastateltavat suhtautuivat positiivisesti nauhoittamiseen eikä kukaan kieltäytynyt äänittämisestä. Haastattelut kestivät puolesta tunnista tuntiin. Haastattelun alussa kerroin opinnäytetyöni olevan julkinen ja salassa pidettäviä asioita ei tulisi käydä läpi haastattelussa. Kerroin myös kaikille haastateltaville, että heidän nimiään ei julkaista työssä.

4.3 Aineiston analysointi

Analyysimenetelmillä haetaan aineistosta vastaukset tutkimusongelmiin tai tutkimuskysymyksiin. Laadullisessa tutkimuksessa käsitellään tekstejä esimerkiksi sisällönanalyysin keinoin. (Kananen 2017, 68.)

Sisällönanalyysi on tekstianalyysi ja sisällönanalyysimenetelmällä voidaan analysoida esimerkiksi haastattelua systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan pyrkimystä kuvata dokumentin, esimerkiksi haastattelun, sisältöä sanallisesti ja järjestämään aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon. Analyysillä luodaan selkeyttä aineistoon, jotta siitä voidaan tehdä luotettavia johtopäätöksiä. Sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe on alkuperäisdatan pelkistäminen, kuten datan tiivistäminen. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 358-359, 376 ja 380.)

En kokenut tarvetta lähteä täysin sanasta sanaan litteroimaan haastatteluja, vaan tein niistä tiivistelmiä. Ne kohdat, jotka halusin saada työhön juuri sellaisena kuin haastateltava ne kertoi, litteroin sanasta sanaan ylös. Haastattelujen litteroinnin jälkeen järjestin aineistoa teemoittain ja kysymysten mukaan ja ryhmittelin haastateltavien mielipiteitä samankaltaisuuden mukaan. Otin kuitenkin huomioon, jos kysymyksiin oli erilaisia vastauksia. Tämän jälkeen tein johtopäätöksiä ja vastasin tutkimuskysymyksiin.

5 TULOKSET

Tutkimukseen haastattelin neljää paloesimiestä sekä yhtä palomestaria. He kaikki työskentelevät Kanta-Porin paloasemalla. Kaikki ovat työskennelleet alalla 8-20 vuotta. Selkeyden vuoksi olen nimennyt haastateltavat seuraavasti: H1, H2, H3, H4 ja H5.

5.1 Yhteistyö tällä hetkellä

Kysyessäni millaista yhteistyötä poliisi ja pelastus tekevät Porissa, vastaukset haastateltavien kesken vaihtelivat varsinkin koskien yhteistyön määrää. H1 koki, että yhteistyötä on paljon:

”Autamme toinen toisiamme paljonkin. Poliisi on lainannut joskus kalustoa meiltä ja olemme jopa pitäneet heille koulutuksia ja he ovat pitäneet meille koulutuksia väkivalta- ja uhkatilanteista. Yhteistyö on tiivistä varsinkin järjestyspuolen poliisien kanssa. Puolin ja toisin autetaan aina kun mahdollista.”

H2 vastasi, että paloesimiehen näkökulmasta operatiivisella puolella yhteistyö on pientä ja rajoittuu yhteisin keikkoihin. Joitakin harjoituksia on ollut, mutta niissäkin yhteistyö poliisin kanssa on vähäistä. H4 kertoi, että yhteistyötä on, mutta samoin kuin H2, yhteistyötä on yhteisillä keikoilla, eikä oikeastaan muuten. H3, vastasi ensin, että yhteistyötä ei ole, mutta sanoi sitten, että yhteisillä tehtävillä on kyllä.

”Yhteistyötä on paljon lähinnä erilaisilla tehtävillä, onnettomuuksissa, tulipaloissa, erilaiset virka-avut mm. ovien avaukset.” H4

H5 taas koki yhteistyön rajoittuvan lähinnä moniviranomaisharjoituksiin, joita on noin kerran vuodessa esimerkiksi lentokoneonnettomuusharjoitukset. Päivittäistoiminnassa yhteistyö rajoittuu myös hänen mielestään yhteisiin keikkoihin.

5.2 Keiden välillä yhteistyötä tehdään

Kysyin haastatteluissa, että tehdäänkö yhteistyötä enemmän miehistön välillä vai päällystöjen välillä vai kenen. Kaikki vastaajat kertoivat, että pelastuksella yhteistyön hoitaa palo esimies tai isommissa tilanteissa päivystävä palomestari eli P3, joka toimii silloin tilannejohtajana. Miehistö eli palomiehet eivät ota poliisiin yhteyttä, vaan palo esimies hoitaa yhteydenoton. Tietenkin yhteisellä keikalla ollessa myös palomiehet saattavat olla paikalle tulleen partion kanssa tekemisissä, mutta lähinnä aina esimiehen kautta.

”Miehistöllä ei ole lupaa keskustella asioista poliisin kanssa, tietenkin esimerkiksi palopaikoilla savusukelluksessa olleet kertovat poliisille havaintonsa. Päällystömestari tai esimiehet toimivat poliisin kanssa.” H5

Pelastuksen toimintatapa perusteltiin haastatteluissa hyvin. Tilannejohtajana toimiva hoitaa poliisin kanssa tarvittavat asiat ja miehistö tekee sitten oman työnsä.

”Epäselvyyksien välttämiseksi meillä on rajattu niin, että keikkapaikoilla esimies hoitaa keskustelut poliisin kanssa ja miehistö tekee oman työnsä, joka heille määrätään.” H4

Palomestarilta kysyin lisäksi, onko palomestarin ja kenttäjohtajan välillä yhteistyötä tai yhteydenottoja. Hän vastasi, että silloin tällöin kenttäjohtaja soittaa suoraan, mutta aika harvoin. Soitot koskevat yleensä palomestarin mielipidettä siitä, onko johonkin keikkapaikalle tarvetta poliisin partiolle.

5.3 Yhteistyön tärkeys

Kaikki haastateltavat kokivat yhteistyön olevan erittäin tärkeää. Saumaton ja sujuva yhteistyö nostettiin keskiöön.

”Yhteistyö on tärkeää kansalaisten kannalta ja yleisen turvallisuuden kannalta.” H1

”Poliisia tarvitaan ja poliisi pystyy eristämään alueen esimerkiksi keskustankin alueella.” H5

”Todella tärkeää ja sen pitää olla saumatonta. Poliisin tuleminen paikalle esimerkiksi uhkaavissa tilanteissa on ehdoton juttu tänä päivänä. Lisäksi poliisin tuleminen on turva meille ja meillä on vankka luotto poliisiin.” H4

H3 kertoi, että yhteistyö on tärkeää, mutta lisäsi vielä, että tärkeää olisi myös se, että yhteistyötä olisi enemmän.

5.4 Tilanteiden hoitaminen ja tilannejohtamisen selkeys

Tilanteiden johtaminen koettiin selkeäksi, eikä kenenkään haastateltavan mielestä siinä ollut mitään epäselvyyttä. Tästä kaikki olivat yhtä mieltä. Yhteisillä tehtävillä koettiin asioiden olevan suurin piirtein selkeitä ja molemmat hoitavat oman työnsä ja tehtävänsä. Kaikki vastaajat kuitenkin nostivat kolaritilanteet esille ja kertoivat, että poliisin pitäisi ohjata liikennettä, mutta yleensä aina sen kuitenkin tekee pelastus.

H1 kertoi, että liikenteenohjaus kolaripaikoilla poliisin toimesta ei vain yksinkertaisesti toimi. Poliiseja ei ole niin paljoa, eivätkä he ehdi tilanteeseen niin nopeasti kuin pelastus. H1 mukaan pelastus on nöyrytnyt ja auttaa poliisia liikenteenohjauksessa.

H2 kertoi, että roolituksessa keikkapaikoilla ei ole ongelmaa, mutta selkeyden vuoksi sitäkin voisi välillä käydä läpi. Myös H2 sanoi, että poliisin pitäisi hoitaa liikenteenohjaus, mutta pelastus hoitaa sen Porin alueella, koska poliisilla kestää tulla paikalle. Kuitenkin vakavissa tilanteissa poliisi on nopeasti paikalla. H2 nosti myös esille, että poliisin pitää kuitenkin kolareissa selvittää tiettyjä juttuja, joten toisaalta liikenteenohjaus on siihen verrattuna toissijainen eikä siinä ole mitään järkeäkään, että poliisi ohjaa liikennettä, jos pelastuksella on siihen sillä hetkellä resursseja hoitaa se.

Liikenteenohjaus jää usein pelastuksen tehtäväksi, myös H3:n mukaan, mutta hänen mukaansa sen ymmärtää, kun poliisin resurssit ovat pienet. Hänen mielestään siinä ei ole sinänsä ongelmaa, että kyllä se omalla painollaan menee. Lisäksi H3 kertoo, että jos pelastukselta erikseen pyydetään poliisia hoitamaan liikenteenohjaus, niin silloin poliisi

sen hoitaa. Pelastus on myös usein ennen poliisia paikalla, joten myös sen vuoksi H3 kertoo liikenteenohjauksen jäävän pelastukselle.

”Kaikki muu on selvää, mutta kolaripaikoilla liikenteenohjaus on se mitä sitten sovelletaan. Vakavissa onnettomuuksissa, jos ihmistä esimerkiksi irrotetaan autosta ja meillä on kaikki miehet siinä kiinni, niin poliisi ymmärtää kyllä alkaa ohjaamaan liikennettä. Sitten pienissä kolareissa, jos meillä on resursseja, niin otetaan liikenteenohjaus haltuun, jotta poliisi voi valokuvata paikan ja haastatella ihmisiä siinä. Toimitaan niillä resursseilla mitä on.”H4

H5 kertoo siitä tulleen automaatio, että pelastus hoitaa liikenteenohjauksen. Lisäksi niissä on usein epäselvyyksiä juuri siinä kumpi sitten hoitaa. Tilanteiden johtaminen H5:n mukaan on aika lailla selvää.

5.5 Yhteistyön vahvuudet

Pyysin haastateltavia kertomaan hyvistä puolista poliisien kanssa työskentelystä Porissa. Kaikki kokivat, että se yhteistyö mitä tehdään, on yleisesti ottaen sujuvaa, toimivaa ja hyvää. H1 koki, että poliisit auttavat aina, kun apua tarvitaan. H2 nosti esille, että ennen yhteistyön vahvuutena on ollut yhteishenki, jota on pidetty yllä erilaisilla yhteisillä virkistysilloilla ja juhlilla, joita kuitenkin ei enää järjestetä.

”Ennen meillä on ollut yhteisiä saunailtoja ja juhlia, se loi hyvää yhteishenkeä ja henkilöt tulivat tutuiksi” H2

”Jos jotakin poliisilta pyytää niin kyllä se sitten hoituu ja toiminta on jäämäkkää.” H3

”Poikkeustilanteissa tai uhkatilanteissa, joita on ollut ja joutunut huutamaan radioon ja pyytämään poliisia avuksi, voi 1000 prosenttisesti luottaa, että poliisi tulee paikalle sellaisella asenteella ja tilanne lyödään heti selväksi.” H4

H5 ei osannut nostaa esille mitään yksittäistä asiaa, mutta kertoi yhteistyön olevan yleisesti ottaen hyvää.

5.6 Yhteistyön heikkoudet

Haastattelujen edetessä pyysin vielä haastateltavia miettimään joitakin heikkouksia tai huonoja puolia poliisin kanssa työskentelystä. Jonkun verran oli jo käyty läpi asioita ja osalle ei tullut enempää mieleen, kuin mitä aiemmin oli jo käyty. Kaikki kokivat, että pääosin yhteistyö on hyvää eikä tule mitään isompaa heikkoutta mieleen. Melkein jokainen kuitenkin hetken mietittyään kertoi jonkun asian, jossa ainakin voisi sitten parantaa. Jokainen haastateltavista nosti esille, sen että poliisia joutuu yleensä odottamaan. Lisäksi poliisi ei oma-aloitteisesti ota yhteyttä esimerkiksi Virvellä, onko edes tulossa keikkapaikalle ja kuinka nopeasti. Jokainen haastateltava kuitenkin itse ajatteli odottelun johtuvan siitä, että partioita on vähän eli resursseja ei välttämättä sillä hetkellä ole käytettäväksi.

”Ei tiedetä vahvuuksista, että koska poliisi tulee. Lisäksi joistakin kohteista olisi hyvä saada varotietoja poliisilta.” H1

”Poliisilla kestää välillä niin kauan paikalle tuleminen. Poliisin pitäisi kyllä liikenteenohjaaminen hoitaa, mutta kyllä meillä sillä usein on miehet hoitamassa ainakin alkuvaiheessa. Ymmärrän sen kyllä, resurssipulaa on poliiseillakin.” H2

”Poliisia joutuu usein odottamaan kauan, mutta se on tietenkin resursseistakin kiinni.” H3

”Vuosikausia on jo puhuttu siitä, että joudutaan odottamaan jopa tunnin tai puolitoista poliisia. Varsinkin kolaripaikoille, kun me menemme kiireajona ja siellä on tilanne päällä, niin poliisikin tulisi ajoissa.” H4

”Meille ei näy mikä poliisipartio on tulossa tai onko tulossa lainkaan. Poliisi ei ota yhteyttä ja ilmoita itsestään. Häkeltä kysyessä saa sitten kyllä tietoa, kun kysyy. Viiveestä ei kuitenkaan tiedä yhtään, kun partio ei ilmoita, kauanko kestää tulla paikalle” H5

H3 kertoi, että vainajan etsintä vedestä olisi yhtenä heikkoutena ja siinä voisi parantaa yhteistyötä. Poliisin ilmoittaminen etsinnästä pelastukselle ajoissa olisi tärkeää.

”Ihmisen etsintä vedestä on yksi sellainen tehtävä, jossa voisi parantaa yhteistyötä. Poliisilla on ruumiskoira, joka on saanut hajuhavainnon ja meillä ei ole ketään kuka koordinoisi ja poliisilta tulee pyyntö sukeltamaan ja joku porukka menee ja sitten tulee pyyntö ja toinen porukka tulee. Saattaa olla, että etsintöjä tehdään sitten samassa paikassa monta kertaa, kun porukat vaihtuvat. Poliisilta voisi tulla tieto, että he ovat menossa niin oltaisiin sitten nopeammin paikalla, kun koira saa sen havainnon, eikä sitten vasta havainnon jälkeen tule meidän tietoomme. Saattaa olla, että viive on monta tuntia ennen kuin sieltä tulee tieto meille ja vedessä virrat kuljettavat ruumista, joten paikka voi vaihtua nopeastikin. Voisi olla niin, että olisimme heti siinä mukana, kun koira merkkää ja sukellamme saman tien siihen kohtaan.”H3

5.7 Kehittämisehdotukset

Kysyin vastaajilta mitä parannettavaa yhteistyössä olisi ja olisiko heillä joitakin konkreettisia kehittämisehdotuksia. Lisäksi kyselin kokevatko he, että olisi hyvä olla yhteisiä koulutuspäiviä, harjoituksia tai palavereja.

H1 kertoi, että yhteisiä harjoituspäiviä ei juurikaan ole, eikä nykyään enää koulutuksiakaan. Hänen mukaansa olisi hyvä jutella ajankohtaisista asioista ja jakaa yhteistä tietoa. Lisäksi yhteisiä palavereja voisi olla vaikka kerran kahdessa kuukaudessa ja siinä samalla tulisi myös kasvot tutuiksi. H1 kertoi myös pelastuslaitoksen esimiespalavereista, joihin vaikka polisinkin puolelta voisi joku osallistua.

Harjoitukset koettiin hyvinä, mutta työläinä toteuttaa tai järjestää. Lähinnä kaikki vastaajat kokivat erilaiset koulutuspäivät tärkeämmiksi. Ajankohtaisista asioista moni halusi, että keskusteltaisiin pelastuksen ja poliisin kesken. Kaikki haastateltavat kaipasivat ylipäänsä enemmän keskusteluyhteyttä pelastuksen ja poliisin välille. Lisäksi tiedon jakaminen koettiin tärkeäksi.

”Keskusteluyhteyttä enemmän. Ei välttämättä tarvitse edes harjoituksia olla, vaan olisi vaikka keskustelua ihan, että miten missäkin tilanteissa tulisi toimia. Lähinnä ehkä poliisijohtoisissa tilanteissa. Enemmänkin koulutuksellista puolta. Jonkun näköinen luentosalissa tunti tai pari ja siinä voisi käydä asioita.” H3

”Poliisit kävivät pitämässä meille joskus räjähteistä luentoa. Niihin kaipaisi ehkä lisää tietoa, kun nykyään on kaikenlaisia aineita ja kemikaaleja.” H5

H4 kertoi palaverien olevan hyviä ja me ymmärtäisimme pelastuksen puolella, miten poliisin yksiköt tulevat paikalle ja mitkä ovat resurssit yleensäkin ja taas toisinpäin millä vahvuudella pelastus toimii. Kaikilla olisi yleiskuva, että missä mennään. Muutamankin kerran vuodessa olisi hyvä. Lisäksi hänen mielestään koulutuksia voisi olla ja pelastuksellakin olisi annettavaa poliisille, esimerkiksi erikoisyksiköillekin. Erilaisista onnettomuustyypeistä pelastuksella on paljon tietoa, josta poliisi hyötyisi.

H2 kertoi, että olisi hyvä, jos olisi joitakin yhteisiä koulutustilaisuuksia jostakin aiheesta ja lisäksi siinä puolin ja toisin keskusteltaisiin. Tietenkin niin, että molemmat olisivat valmistautuneet siihen ja jutussa olisi joku punainen lanka.

”Olemme joskus harjoitusalueella vetäneet jonkun koulutuksen poliisille ja ne ovat olleet hyviä.” H2

Lisäksi H4 koki harjoitukset yhtenä kehittämisehdotuksena ja Porissa sijaitsevan Länsi-Suomen pelastusharjoitusalueen hyödyntämistä myös yhteisiin harjoituksiin. Harjoituksen järjestäminen ei olisi H4 mukaan työlästä, jos siitä ei tarvitsisi tehdä mitään isoa speaktaakkelia.

”Koskaan ei ole huonoa viranomaisyhteistyön harjoitusta. Koulutuksen ei tarvitse olla speaktaakkeli, vaan ihan parinkin tunnin juttu, missä käydään asioita läpi esimerkiksi PowerPointilla ja poliisi tulisi tähän meille työvuoroon juttelemaan. Voisi järjestää myös harjoituksen, vaikka harjoitusalueelle ja autoja mallata sinne ja tehdään jonkun näköinen skenaario siihen ja kaikille tulee kuva, että käytössä on tällaisiakin apuvälineitä ja tekniikoita, joita voidaan yhdessä käyttää.” H4

Kaikki haastateltavat lisäksi kokivat, että yhteisille tehtäville on mukavampi mennä, jos tuntee edes kasvoilta paikalla olevan partion. Kasvojen tuleminen tutuiksi koettiin tärkeäksi.

”Helpompi olla tehtävillä, jos vähän tuntee ketä siinä ympärillä on.” H3

”Palaverit olisivat myös hyviä senkin vuoksi, kun henkilöt vaihtuu ja kasvot tulisivat tutuiksi.” H4

H2 kertoi lisäksi, että yhteisillä keikkapaikoilla yhteistyö sujuu kyllä, että ongelmaa ei ole, mutta yhteistyö olisi kuitenkin mukavampaa, jos kasvot olisivat tuttuja.

Haastateltavista H2 ja H4 kokivat myös erityisen tärkeäksi sen, että olisivat jotkut tietyt määrätyt yhdyshenkilöt, jotka hoitaisivat yhteistyötä säännöllisesti ja aina sama henkilö, jonka kautta koulutukset voitaisiin koordinoida ja järjestää.

”Pitäisi olla ehkä selkeästi yhdyshenkilöt molemmissa päissä” H2

”Meillä ei ole täällä ketään määrättyä yhdyshenkilöä, joka poliisin kanssa sopisi asioista tai voisi jotakin koulutuksia järjestää tai muuta sellaista, huonosti organisoitu. Olisi helpompaa, jos olisi yksi tietty henkilö.” H4

H5 mielestä vielä erityisesti kehittämisehdotuksena poliisille olisi, että yhteisellä keikalla, poliisipartio omatoimisesti ilmoittaisi heti pelastuksen yksikölle tai pelastustoiminnan johtajalle, että on liittynyt keikalle, on matkalla tai sitten kauanko partiolla kestää tulla paikalle.

5.8 Selkeämmän ohjeistuksen ja toiminnan tarve

Kysyin haastateltavilta, onko heille jäänyt epäselväksi joku toistuva asia, josta he kaipaisivat enemmän ohjeistusta poliisin puolelta tai joku toiminta, johon kaivataan selkeyttä. Haastateltavista kolme nostivat esille sen, että kolaripaikoilla on välillä epäselvää, voiko kolariautoja siirtää johonkin ennen poliisin tuloa. Lähinnä myös se, että millaisissa tilanteissa ei missään nimessä saisi ja onko autojen siirtäminen ja valokuvaaminen pelastuksen toimesta ennen poliisin paikalle tuloa oikein.

”En tiedä olenko toiminut väärin, mutta jos on ollut tilanne, jossa auto on ollut keskellä tietä haittaamassa liikennettä ja poliisia ei näy, olen ottanut itse kuvia ja sitten olemme siirtäneet auton sivuun. Olen sanonut sitten poliisille tästä. Onko se siis oikein, jos merkkäämme auton paikan ja otamme kuvia ja siirrämme autot? Ja nyt puhutaan tilanteista, joissa ei ole vakavasti loukkaantuneita eikä kuolonuhreja.” H2

”Siihen voisi olla selkeät ohjeet, milloin kolaripikalla voi siirtää autoja tai muuta. Itselläni on aina periaatteena ottaa yhteyttä ja kysyä lupa, mutta jos on olemassa tiettyjä tilanteita, jolloin ei tarvitsisi ottaa yhteyttä, niin sellaisesta voisi tulla ohjeistusta” H3

Lisäksi H4 kaipasi ohjeistusta siihen, millaisiin kolareihin ylipäänsä poliisin tulisi tulla, jotta kansalaisen oikeusturva toteutuu. Monesti kolarin osapuolet eivät pääse sopuun syyllisyydestä ja H4 kertoi, että on usein erikseen pyytänyt poliisia paikalle, sillä pelastuksen tehtävä ei ole ratkoa syyllisyyttä ja tällöin poliisi saa tehdä asiasta virallisen lapun. H4 muistuttaa, että pelastus ei haastattele ihmisiä eikä selvitä onnettomuuden syitä tai muuta.

Kaksi haastateltavista otti esille asian medialle tiedottamisen epäselvyyksistä. Tähän kaivattiin yhteisiä pelisääntöjä ja H2 kertoi, että usein paloesimieheltä tullaan jo tilannepaikalla kysymään asioita tilanteesta.

”Medialle tiedottaminen voisi olla sellainen, pelisääntöjä tulisi sopia siitä. Varsinkin, jos on vainajia joissakin onnettomuuksia tai muissa. Toimittajat soittavat meille heti suoraan ja kyselevät. Somessa kuitenkin leviävät jo kuvat ja tiedot, joten on vaikea olla sanomatta sitten, jos on esimerkiksi vainajia. Se täytyisi heti ottaa jo siellä tilannepaikalla puheeksi partion tai poliisin kenttäjohtajan kanssa, että miten hoidetaan, kun puhelin soi. Tiedottamisen vastuuhan on pelastustoiminnan johtajalla, mutta poliisi tiedottaa onnettomuuksiin johtuneista syistä ja vainajista.” H5

H2, H3 ja H4 ottivat esille erilaiset harvinaisemmat tilanteet esimerkiksi kouluampumisen tai terrori-iskun ja mitä poliisi odottaa tilanteissa pelastukselta. Haastateltavat kertoivat, että yhteisiä harjoituksia saisi olla enemmän liittyen tällaisiin tilanteisiin.

”Tällaiset isommat uhkatilanteet voisivat olla hyvä kerrata ja käydä läpi mitä poliisi toivoo meiltä.” H3

H2 ja H3 lisäsivät vielä, että poliisin vaativien tilanteiden ryhmän harjoituksissa olisi hyvä myös pelastuksen olla mukana, jotta nähtäisiin miten poliisi toimii sitten tositilanteessa, miten he harjoittelevat ja nähtäisiin poliisin työskentelytapoja tällaisissa poliisijohtoisissa tilanteissa. Lisäksi kaksi haastateltavaa kertoi, että kaivataan poliisin puolelta kertausta, mihin tulisi pelastuksen kiinnittää erityistä huomiota rikospaikoilla.

5.9 Keneen ottaisit yhteyttä poliisin puolella?

Kaikki haastateltavat kertoivat ottavansa yhteyttä kenttäjohtajaan ja kokivat, että sitä kautta on saatu asioista sovittua ja se on toiminut.

”Kynnys on matala ottaa yhteyttä ja olemmehan kaikki virkamiehiä.” H4.

Palomestari sanoi myös ottaneensa joskus yhteyttä Porin poliisin valvonta- ja hälytyspuolen ylikomisarioon ja koki, että myös sitä kautta oli asioista saatu sovittua ja palautetta annettua puolin ja toisin.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitän tutkimuksen johtopäätökset ja vastaan työn alussa esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Lisäksi kerron vielä konkreettisia kehittämissuhteita, joita haastatteluissa ilmeni ja jotka olisivat tärkeitä yhteistyön vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi.

6.1 Vastaukset tutkimuskysymyksiin

Työn alussa esitin seuraavat kysymykset:

- Millaista yhteistyötä poliisi ja pelastustoimi tekevät Porissa paloiesimiesten ja palomestarin näkökulmasta?
- Koetaanko yhteistyö tärkeäksi ja keiden välillä yhteistyötä tehdään?
- Pelastustoimen ja poliisin yhteistyön heikkoudet ja vahvuudet Porissa?
- Mitä kehitettävää olisi pelastustoimen ja poliisin välisessä yhteistyössä Porissa?

Haastateltavien vastaukset vaihtelivat hieman kysyttäessä millaista yhteistyötä tällä hetkellä Porissa on poliisin ja pelastustoimen välillä. Suurin osa oli sitä mieltä, että yhteistyötä ei ole muuten kuin hälytystehtävillä. Yksi vastaajista, H1, kertoi, että yhteistyötä on paljonkin: autetaan toista puolin ja toisin ja järjestetään koulutuksia myös puolin ja toisin. Uskon vastauksiin vaikuttavan sen, miten henkilö itse kokee sanan ”yhteistyö”. Monille vastaajista yhteistyö ensi alkuun käsitteenä tarkoitti varmasti harjoituksia, koulutuksia tai muuta yhteistä ajanviettoa eikä niinkään hälytystehtäviä. Kysyessäni mitä yhteistyö käsitteenä merkitsee ja myös osa lisäsi heti itse jo, että yhteistyötä on hälytystehtävillä. Uskon siis tämän vaikuttaneen siihen, että yksi haastateltavista vastasi heti yhteistyötä olevan paljon, sillä hän laski myös hälytystehtävät mukaan, kun taas muut ajattelivat ensin hälytystehtävien ulkopuolista yhteistyötä.

Moni haastateltavista kertoi, että yhteistyötä on ollut ennen enemmän. Yhteisiä harjoituksia ja koulutuksia on ollut aiemmin ja lisäksi vapaa-ajalla tapahtuvia illanviettoja, joissa on tutustuttu toisiin. Haastateltavan työikä varmasti vaikutti vastaukseen, sillä jos yhteistyötä on ollut aiemmin enemmän, on 20 vuotta sitten voinut olla täysin eri tilanne kuin viimeiset 8 vuotta. Tämän takia 10 vuotta vähemmän työikä omaavan mielestä yhteistyötä ei ole juuri lainkaan, kun taas kauemmin töissä ollut muisti edelleen ne vietetyt saunaillat ja yhteiset harjoitukset 15 vuoden takaa. Kukaan vastaajista ei kuitenkaan suoranaisesti osannut sanoa, mistä voisi johtua, että yhteistyö on vähentynyt.

Kaikki haastateltavat kokivat yhteistyön erittäin tärkeäksi. Toiset perustelivat tärkeyttä kansalaisten turvallisuudenkin takia ja toiset, että poliisia tarvitaan nykypäivänä yhä enemmän ja enemmän myös pelastuksen tehtävillä turvaamaan tai avuksi. Itse pidin myös tärkeänä, että vaikka yhteistyötä kerrottiin olevan vähän ja rajoittuvan tehtäviin, koettiin se kuitenkin tärkeäksi asiaksi.

Yhteistyötä tehdään kaikkien haastateltavien mielestä poliisin kanssa joko paloiesimiesten tai palomestarin kautta. Miehistö ei juurikaan ole poliisin kanssa tekemisissä keikoilla ja puhelimitse yhteyden ottaa aina paloiesimies tai palomestari. Poliisin puolelle yhteyttä otetaan joko kenttäjohtajaan tai keikalle tulevaan partioon. Keikkapaikalla yhteistyö tehdään paikalle tulevan poliisin kanssa, joka saattaa olla kenttäpartio, kenttäjohtaja tai tutkinnan partio.

Yhteistyön vahvuudeksi koettiin luottamus poliisiin ja poliisin toimintaan. Apua saadaan, kun sitä pyydetään. Tulosta voisi verrata myös Suomen kansalaisille viime vuonna tehtyyn poliisibarometriin, jossa vastaajista 95 % luottaa poliisiin melko tai erittäin paljon (Fagerlund & Vuorensyrjä, Poliisibarometri 2018, 33). Kaikki vastaajat nostivat esille nykypäivän resurssipulan ja poliisien vähyyden, mutta kuitenkin on hienoa huomata, ettei se haastateltavien mukaan ollut kuitenkaan laskenut heidän luottamustaan poliisiin.

Heikkouksiksi yhteistyössä jokainen haastateltava koki sen, että poliisia joutuu välillä odottamaan paikalle kauankin. Haastateltavat itse nostivat esille resurssipulan. Aihe on jo kauan ollut tapetilla ja Suomen poliisijärjestöjen liiton puheenjohtaja Jonne Rinne on blogissaan (spjl.fi, 21.8.2018) kirjoittanut myös aiheesta; ”Suomalaista poliisitoimintaa on jo pitkään vaivannut akuutti resurssipula. Kuluneella vuosikymmenellä poliisien määrä on systemaattisesti laskettu noin 8000:n poliisin vahvuudesta nykyiseen noin 7150:een poliisiin. Suomessa on jo tälläkin hetkellä vähiten poliiseja suhteessa väkilukuun esimerkiksi muihin Pohjoismaihin tai lähes mihin tahansa läntiseen sivistysvaltioon verrattuna.” Haastateltavat kertoivat poliisin olevan usein toisella tehtävällä, esimerkiksi kolarin sattuessa ja vapaata partiota on voitu odottaa toistakin tuntia.

Lisäksi heikkoutena nähtiin se, että poliisi ei ilmoita oma-aloitteisesti, onko tulossa paikalle ja kuinka nopeasti. Häätokeskukselta kysyessä saa kyllä tiedon partion tunnuksesta, mutta oma-aloitteisuutta kaivattiin. Mielestäni tämä on erittäin hyvä näkökohta, sillä olisi tärkeää tietää, milloin tilanteeseen tuleva partio on paikalla, jotta pelastus pystyisi myös koordinoimaan omaa toimintaansa.

Yksi haastateltavista kertoi myös henkilön etsinnän vedestä olevan heikkous yhteistyössä. Kadonneen henkilön etsintä on poliisijohtoinen tilanne ja poliisin tehtävä. Haastateltava kertoi, että esimerkiksi poliisin ruumiskoiran merkatessa hajuhavainnon joella, hälytetään vasta hajuhavainnon merkkauksen jälkeen pelastuslaitoksen sukeltajat paikalle. Virta kuljettaa ruumista nopeastikin eri paikkaan. Sukeltajien päästessä paikalle, ei merkatusta kohdasta löydy mitään. Haastateltavan mukaan tieto tällaisesta etsinnästä saisi tulla aikaisemmin, jolloin pelastus pystyy varautumaan ja olemaan paikalla jo heti koiran merkattua paikan. Tämä kuulostaa myös erittäin järkevältä, eikä varmasti ole vaikea toteuttaa käytännössä, sillä ilmoitus vuorossa olevalle esimiehelle esimerkiksi puhelimitse jo riittäisi.

6.2 Kehittämisehdotukset

Haastateltavat kertoivat kehittämisehdotukseksi sen, että keskustelua poliisin ja pelastustoimen välillä tulisi olla enemmän. Yhteisiä palavereja ajankohtaisista asioista ja tiedon jakamista puolin ja toisin kaivattiin. Lisäksi osa koki, että koulutuksia tulisi olla enemmän. Moni kertoi myös, että koulutuksen ei tarvitsisi olla koko päivän kestävä, vaan ihan parin tunnin luentokin olisi jo hyvä. Näissä palavereissa ja koulutuksissa tulisi lisäksi henkilöt toisilleen tutuiksi, jota myös toivottiin enemmän. Itse koen myös säännölliset palaverit erittäin tärkeiksi sekä osaamisen ja tiedon jakamisen. Isomman yhteisen harjoituksen järjestäminen on työlästä, eikä näin ollen toteudu kovin usein, mitä jo haastattelussa pohdittiin. Kuitenkin pienemmät koulutustilaisuudet ovat helpompia järjestää ja kuulostavat toteutuskelpoisilta. Pari haastateltavista kertoi, että heillä on myös esimiespalavereja pelastuslaitoksella, joihin voisi vaikka poliisin kenttäjohtajat myös osallistua. Tämä kuulosti erittäin hyvältä ja yhteistyötä pystyisi tällä tavoin vahvistamaan ja yhteisistä pelisäännöistä sopimaan hyvin. Mielestäni tämä voisi olla jopa ensimmäinen askel yhteistyön vahvistamiseksi?

Kehittämisehdotuksena tuli esille myös yhdyshenkilöjen puuttuminen. Haastattelussa ilmeni, että pelastuksen operatiivisella puolella ei ole ketään yhtä yhdyshenkilöä, joka yhteisiä koulutuksia voisi järjestää tai sopia eikä haastateltavat tienneet, että poliisinkaan puolella olisi. He kertoivat ottaneensa työvuorossa tarvittaessa yhteyttä kenttäjohtajaan ja heidän puoleltaan poliisin kanssa tekemisissä ovat kulloinkin vuorossa olevat henkilöt. Yhtenä ehdotuksena voisikin siis olla tällaisten ”yhdyshenkilöiden” nimeäminen molempiin päihin, jotta yhteistyötä voitaisiin parantaa ja jatkossa se hoituisi aina yhden henkilön kautta.

Lisää ohjeistusta kaivattiin kolaritilanteisiin liittyen, medialle tiedottamiseen, isompiin uhkatilanteisiin ja pelastuksen toimintaan rikospaikoilla. Näistä kaikista voisi poliisi järjestää esimerkiksi teoriakoulutusluentoja ja koulutuspaketin. Riittäisi varmasti, että yksi tai partio poliiseista menisi ennalta sovittuna ajankohtana pitämään pienen koulutuksen vuorossa oleville palomiehille. Yhtä ja samaa koulutusmateriaalia, esimerkiksi PowerPointia tai jotakin ohjetta, voisi käyttää aina jatkossakin. Isompia uhkatilanteita ja niissä toimimista olisi hyvä harjoitella. Medialle tiedottamisesta tulisi sitten taas sopia palavereissa, etenkin esimiestasolla, selkeämmät pelisäännöt.

7 TYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää poliisin ja pelastustoimen yhteistyötä Porissa paloiesimiesten ja palomestarin näkökulmasta. Alun perin ajattelin selvittää yhteistyötä, mutta päätin ottaa näkökulmaksi pelastuksen mielipiteet ja jättää poliisin näkökulman pois työstä. Näin ajattelin, että haastattelen pelkästään pelastuslaitoksen työntekijöitä ja perehdyn syvemmin siihen, mitä mieltä he ovat. Työn yhtenä tarkoituksena olikin saada Porin poliisille palautetta yhteistyöstä ja ehdotuksia sen parantamiseksi ja tuoda esiin mahdolliset ongelmat. Suoritin itse työharjoittelun Porin poliisiasemalla ja sen takia rajasin tutkimuksen alueeksi Porin. Ensin mietin tekeväni kyselytutkimuksen Kanta-Porin paloaseman palomiehille, mutta ohjaajani kanssa juteltua, päätinkin toteuttaa aineistoksi teemahaastattelut. Selvitin ketä henkilöstöä kannattaisi haastatella ja päädyinkin juuri paloiesimiehiin, sillä he tekevät pääasiassa yhteistyötä poliisin kanssa yhteisillä keikoilla. Lisäksi pelastuslaitoksen aluepäällikkö ehdotti, että kannattaa haastatella myös palomestaria, joka toimii sitten taas isoimmissa tilanteissa tilannejohtajana. Ohjaajani kanssa päädyimme viiteen haastatteluun ja sillä pitäisi saada työhön tarvittava aineisto.

Työtä aloittaessani yhtenä ongelmana mietin miten käy, jos haastatteluissa haastateltavat kokevat yhteistyön erittäin hyväksi, eikä mitään parannettavaa löydy. Tätä pohdimme myös ohjaajani kanssa ja suunnittelin haastattelurungon niin hyvin, että ainakin jotakin tietoa yhteistyön tilasta saisin puristettua irti. Vaikka yhteistyö olisikin osoittautunut pelkästään erinomaiseksi ja tiiviiksi, olisi sekin ollut jo tutkimuksen tulos.

Haastattelut sujuivat erittäin hyvin ja olin todella tyytyväinen jokaisen haastattelun aineistoon. Aineistoksi kertyi paljon hyviä näkemyksiä, mielipiteitä ja miten yhteistyö jokaiselle haastateltavalle näyttäytyi. Pelkoni siitä, etten saisi kunnollisia vastauksia enkä mitään kehitettävää, osoittautui turhaksi. Koska haastattelin neljää paloiesimiestä ja yhtä palomestaria, ei tutkimuksen tuloksia voi täysin yleistää koko aseman yleiseksi mielipiteeksi asioista. Tämä ei olekaan tarkoitus vaan tarkoituksena oli tuoda esiin juuri henkilökohtaisia mielipiteitä ja haastattelemalla syventyä näihin mielipiteisiin ja näkemyksiin. Yllätyin kuitenkin siitä, kuinka paljon hyviä kehittämissuhteita sain ja mikä koettiin heikkoudeksi ja mihin kaivattiin lisää ohjeistusta. Koin myös positiiviseksi sen, että kaikki halusivat yhteistyötä ja keskusteluyhteysttä poliisiin olevan enemmän sekä yhteisiä koulutuksia ja palavereja.

Aiempiin tutkimuksiin verrattuna saamani tutkimustulokset olivat hyvin samankaltaisia. Koetut heikkoudet yhteistyössä eivät siis koske vain Porin aluetta, vaan samoja ongelmia on havaittu muuallakin ja myös muidenkin viranomaistahojen välillä. Viestiliikenne ja yhteyden saaminen toiseen viranomaiseen koettiin aiemmin esille tuomissani tutkimuksessa sekä tämän tutkimuksen tuloksissa heikkoudeksi. Jalon ja Karosen (2016) tutkimuksessa koettiin kohteen saavuttamisen olleen liian pitkä, mikä myös tuli esille tämän tutkimuksen tuloksissa. Poliisin tulemistä saatiin haastateltavieni mukaan odotella kauankin. Ruotsalaisen ja Niemisen (2011) tutkimuksessa ensihoidon kokemuksista poliisijohtoisilla tilanteilla koettiin, että poliisiin oli vaikea saada yhteys sovituissa puheryhmässä ja poliisin välittävän tietoa oma-aloitteisesti kohteesta huonosti. Poliisin oma-aloitteinen ilmoittaminen keikalle liittymisestä ja kohteen tavoittamisesta toimi huonosti myöskin tässä tutkimuksessa saamieni tulosten perusteella.

Kehittämissuhteiksi Saarelan (2014) opinnäytetyössä ilmeni yhteispalaverien tarve, koulutusta Virvestä ja operatiivinen koulutus useiden yksiköiden tilanteista. Myös Oikeusministeriön tutkintalautakunnan raportissa (2010) Kauhajoen koulusurmista todettiin, että viranomaisorganisaation eduksi olisi ollut toistensa toiminnan ja kaluston parempi tuntemus sekä pelastus- ja poliisihenkilöstön yhteistä koulutusta ja harjoitusta olisi tarvittu. Yhteiset koulutukset koettiin myös erittäin tärkeinä tämän opinnäytetyön tuloksissa, sillä jokainen haastateltava toivoi yhteisiä koulutuksia ja keskusteluyhteyttä. Myös Ruotsalaisen ja Niemisen (2011) opinnäytetyössä vastaajat toivoivat ensihoidon ja poliisin välille harjoituksia, kommunikointia ja keskustelutilaisuuksia. Immonen (2016) toi esille pro gradussaan, että koulutuksen lisäämisen tärkeys oli selkeänä kehittämiskohteena ja yhteistyöviranomaisen tunteminen ja tapaaminen olivat yhteydessä matalaan yhteydenottokynnykseen ja neuvottelujen pitoon. Tämä ei siis rajoitu vain pelastuksen ja poliisin väliseen yhteistyöhön vaan tarvetta koulutuksille ja keskusteluille kaivataan muidenkin viranomaisten välillä.

Saarelan (2014) sekä Ruotsalaisen ja Niemisen (2011) tutkimuksissa vastaajat olivat kokeneet myös johtamisessa epäselvyyksiä. Tämä koettiin kuitenkin omassa tutkimuksessani kaikkien haastateltavien mielestä selkeäksi, eikä siinä ollut ongelmaa. Tutkimuksessani haastateltavat kertoivat luottavansa poliisiin. Aira (2012) on väitöskirjassaan tuonut esille yhteistyön osapuolten välisen luottamuksen merkityksen olevan yhteistyön toimivuuden kannalta hyvin keskeistä ja luottamusta voidaankin pitää toimivan yhteistyön välttämättömänä edellytyksenä.

Tutkimusmenetelmänä kvalitatiivinen tutkimus oli tähän mielestäni sopiva. Valitsemalla teemahaastattelut kyselylomakkeen sijaan toi mielestäni paremmin tietoa kuin lähetettävä lomake. Pääsin haastatteluissa tarkentamaan kysymyksiä ja uskon saaneeni paljon enemmän ja hyödyllisempää aineistoa kuin lomakkeella, johon olisi varmasti vastattu lyhyemmin. Tuomen ja Sarajärven (2018, 256) mukaan haastattelussa tärkeintä onkin saada halutusta asiasta mahdollisimman paljon tietoa. Ainoana plussana olisin lomakkeella saanut isommalta joukolta kerättyä tietoa. Haastatteluja en olisi kuitenkaan juurikaan yli viidelle pystynyt tekemään, sillä jo viiden haastattelun sopimisessa, itse haastattelussa ja haastattelujen purkamisessa kului paljon aikaa.

”Tutkimustulosten tulee olla luotettavia”. Laadullisessa tutkimuksessa objektiivisen luotettavuuden saavuttaminen on lähes mahdotonta. Reliabiliteetti ja validiteetti ovat tieteellisen tutkimuksen luotettavuusmittareita. Validiteetti tarkoittaa, että tutkitaan oikeita asioita ja se liittyy tutkimuksen suunnitteluun sekä siihen, että aineiston analyysi tehdään oikein. Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten pysyvyyttä. Pysyvyys tarkoittaa sitä, että jos tutkimus uusittaisiin, saataisiin samat tulokset. (Kananen 2017, 175- 176.) Työni luotettavuutta pohtiessa tulee ottaa huomioon aineiston kohdistuvan vain pieneen joukkoon. Laadullinen tutkimus kohdistuukin nimensä mukaan laatuun, eikä määrään.

Luotettavuutta arvioidaan periaatteessa kahdella tavalla (Hakala 2018, 24). Hakalan (eml) mielestä ensin tuleekin kysyä itseltään, kuinka hyvin kokoamani tiedot kuvaavat asioita tai ilmiötä, johon tutkielman on tarkoitus perehtyä? Tätä omaa työtäni miettiessä työssä olevat tiedot ja keräämäni aineisto vastaavat hyvin tutkimuskysymyksiin. Toinen millä luotettavuutta arvioidaan, on se onko käytetyllä menetelmällä koottujen tietojen pohjalta mahdollista tehdä yleisiä päätelmiä (Hakala 2018, 24). Haastatteluista saadun aineiston pohjalta ei voida yleistää tuloksia koko Suomen poliisin ja pelastuslaitosten yhteistyöhön, eikä edes minkään toisen kaupungin pelastuslaitoksen ja poliisin yhteistyöhön. Tämän vuoksi aihe onkin rajattu yhteen kaupunkiin. Toisaalta Tuomi ja Sarajärvi (2018, 259) mainitsevat, että laadullisessa tutkimuksessa ei edes ole tarkoitus yleistää.

Luotettavuutta arvioitaessa tulee myös ottaa huomioon puolueettomuusnäkökulma. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 496). Tutkijan omat näkemykset aiheesta ja muut tutkijaan liittyvät seikat voivat vaikuttaa tutkimukseen. Kaikki haastattelemani henkilöt olivat minulle tuntemattomia, mutta tutkimukseni aihe kuitenkin kohdistui Porin poliisin, jossa myös itse olin työharjoittelussa ja osa organisaatiota. Osan haastatteluissa esille tulleista

asioista olin jo itsekin huomannut töissä ollessani ja saatoin mielessäni olla samaa mieltä joistakin asioista. Toisaalta tästä oli hyötyä, sillä osasin myös tarkentaa kysymyksiäni, koska tiesin omasta kokemuksesta mistä puhuttiin.

Opinnäytetyössä olisi saanut kattavamman tuloksen, jos haastattelujen rinnalla olisi lisäksi lähettänyt esimerkiksi lomakekyselyn pelastuslaitoksen henkilökunnalle. Otettaessa kuitenkin huomioon, että Porissa ei ole montaa esimiestä ja haastatteluni kattoi jo hyvin esimiesten vastausprosentin, olisi kysely tarvinnut laajentaa lähetettäväksi myös miehistölle. Paloiesimiesten kuitenkin hoitaessa poliisin kanssa yhteydenotot ja tilannepaikoilla yhteistyön, en usko, että olisin saanut sen kattavampaa tulosta. Useamman palomestarin mielipiteen olisi voinut työhön ottaa esimerkiksi juuri tällä kyselyllä. Uskon kuitenkin saaneeni paljon tietoa yhteistyöstä ja hyviä kehittämissuhteita. Toivon, että työstäni olisi hyötyä ja palaute sekä kehittämissuhteet otettaisiin toteutettaviksi Porissa. Jatkotutkimuksena voisi selvittää poliisin näkökulman yhteistyöhön, sillä yhteistyö on aina ajankohtainen ihan jo päivittäisessäkin toiminnassa, eikä sitä koskaan ole haitaksi kehittää ja parantaa.

LÄHTEET

Aira, Annaleena 2012: Toimiva yhteistyö- työelämän vuorovaikutussuhteet, tiimit ja verkostot. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä studies in humanities 179. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/37743/9789513947088.pdf> Luettu 19.2.2019.

Alho, Rainer 1999: Pelastustoimen operaatiosuunnittelu ja pelastustoiminnan johtaminen. Suomen pelastusalan keskusjärjestön julkaisu. 2.uusittu painos. Tampere, Tammer-paino Oy.

Eskola, Jari & Lätti, Johanna & Vastamäki, Jaana 2018: Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Valli, Raine (toim.) 2018: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 5. uudistettu painos. Jyväskylä, PS-kustannus.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Osuuskunta Vastapaino.

Hakala, Juha T 2018: Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa Valli, Raine (toim.) 2018: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 5. uudistettu painos. Jyväskylä, PS-kustannus.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2015: Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus. Elektroninen aineisto. Luettavissa: <https://www-elliblibrary-com.polamk.idm.oclc.org/book/9789524958868>. Luettu 19.12.2018.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009: Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki, Tammi.

Immonen, Minna 2016: Moniammatillisen viranomaisyhteistyön hyödyt ja haasteet ympäristöriskosten ehkäisy- ja torjuntatyössä. Pro gradu- tutkielma, Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu, Turvallisuushallinto. Luettavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98829/GRADU1461145740.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 16.2.2019.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen internetsivut: Pelastustoimi- Pelastuslaitokset. Luettavissa: <http://www.iupela.fi/linkkilista/pelastustoimi/pelastuslaitokset>. Luettu 8.1.2019.

Jalo, Kaisa & Karonen, Sarlotta 2016: Viranomaisten välisen tilannetietoisuuden välittyminen Kehäradan suuronnettomuusharjoituksessa. Laurea ammattikorkeakoulu, AMK-opinnäytetyö, hoitotyön koulutusohjelma. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/108573/Jalo%20ja%20Karonen%20ON%2024.4.16.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 5.2.2019.

Kananen, Jorma, 2017: Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Taitto ja paino- Suomen yliopistopaino Oy- Juvenes print. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 234.

Kervinen, Heikki 2015: Pelastustoiminnan toimintavalmius ja pelastustoimen hälytysohje ja pelastustoiminnan johtaminen. Teoksessa Castren, Maaret & Ekman, Simo & Ruuska, Rami & Silfvast, Tom (toim) 2015: Suuronnettomuusopas. 3.uudistettu painos. Helsinki, Kustannus Oy Duodecim.

Koivu, Ari 2015: Toiminta tieliikenneonnettomuuspaikalla. Teoksessa Castren, Maaret & Ekman, Simo & Ruuska, Rami & Silfvast, Tom (toim) 2015: Suuronnettomuusopas. 3.uudistettu painos. Helsinki, Kustannus Oy Duodecim.

Leminen, Mikko 2009: Turvallisuusalan viranomaisyhteistyön tiivistäminen. Pro gradu-tutkielma, Maanpuolustuskorkeakoulu, Merikadettikurssi 75, Merivartiolinja. Luettavissa: <http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/97125/SM567.pdf?sequence=2>. Luettu 16.2.2019.

Mankkinen, Teija & Vänskä, Pekka 2013: Pelastustoimen järjestelmän kuvaus. Teoksessa Mankkinen, Teija (toim.) 2013: Analyysi suomalaisen pelastustoimen nykytilasta. Tampere, Tammerprint Oy.

Oikeusministeriö 11/2010: Tutkintalautakunnan raportti Kauhajoen koulusurmista 23.9.2008. Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita. Luettavissa: https://www.turvallisuustutkinta.fi/material/attachments/otkes/tutkintaselostukset/fi/poikkeuksellisetapahtumat/Sfbm5XgdL/Kauhajoen_koulusurmat_23.9.2008.pdf. Luettu 6.2.2019.

Ojala, Jarmo, 2015: Poliisin tehtävät suuronnettomuustilanteessa. Teoksessa Castren, Maaret & Ekman, Simo & Ruuska, Rami & Silfvast, Tom (toim) 2015: Suuronnettomuusopas. 3.uudistettu painos. Helsinki, Kustannus oy Duodecim.

Pelastuslaki 29.4.2011/379

Pelastustoimi; Pelastuslaitokset. Sisäministeriön pelastusosaston internetsivu. Luettavissa <http://www.pelastustoimi.fi/pelastustoimi/pelastuslaitokset>. Luettu 8.1.2019.

Pietilä, Ilkka 2010: Ryhmä- ja yksilöhaastattelun diskursiivinen analyysi. Kaksi aineistoa erilaisina vuorovaikutuksen kenttinä. Teoksessa Ruusuvuori, Johanna & Nikander, Pirjo & Hyvärinen, Matti (toim.) 2010: Haastattelun analyysi. Tampere, Osuuskunta Vastapaino. Elektroninen aineisto. Luettavissa: <https://www-ellibslibrary-com.polamk.idm.oclc.org/reader/9789517685023>. Luettu 8.12.2018.

Poliisi.fi internetsivut: Tietoa poliisista- Organisaatio. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/organisaatio. Luettu 8.1.2019.

Poliisihallituksen ohje 29.11.2013: 2020/2013/3057: Kadonneen henkilön etsintä ja poliisitutkinta. ID-1551831171. Luettu 20.1.2019.

Poliisilaki 22.7.2011/872

Rinne, Jonne 21.8.2018: Puheenjohtaja Jonne Rinteen blogi- Tekeviä käsiä ja näkeviä silmiä tarvitaan. Suomen poliisijärjestöjen liiton nettisivut. Luettavissa:

https://www.spjl.fi/viestinta/julkaisut/blogit/puheenjohtaja_rinteen_blogi/tekevia_kasia_ja_nakevia_silmia_tarvitaan.4226.blog. Luettu 10.1.2019.

Ruotsalainen, Pekka & Nieminen, Petri 2011: Ensihoitoyksikkö poliisijohtoisilla tehtävillä. Saimaan ammattikorkeakoulu, AMK-opinnäytetyö. Ensihoidon koulutusohjelma. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/36931/Ruotsalainen_Pekka_Nieminen_Petri.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 6.2.2019.

Saarela, Anni 2014: Viranomaisten välinen viestintä Pohjantien liikenneonnettomuustehtävillä 6.3.2013. Oulun ammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Ensihoidon koulutusohjelma. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/84026/Saarela_Anni.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 6.2.2019.

Sahramäki, Iina & Kankaanranta, Terhi 2014: Ympäristörikollisuuden torjunta ja valvonta Suomessa- kohti vihreämpää viranomaisyhteistyötä. Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia 42, Poliisiammattikorkeakoulu, Tampere, Juvenes Print. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86715/Tutkimuksia%2042_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 16.2.2019.

Satakunnan pelastuslaitos: Pelastustoiminta. Porin kaupungin internetsivut. Luettavissa: <https://www.pori.fi/satapelastus/pelastustoiminta>. Luettu 8.1.2019.

Tikkanen, Sami & Aapio, Lasse & Kaarnalehto, Anssi & Kammonen, Lasse & Laitinen, Jouko & Mikkonen, Jarmo & Pisto, Martti Herman 2017: Ammattina turvallisuus. 3. uudistettu painos. Helsinki, Sanoma Pro Oy.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu lait. Ensipainos 2002. Helsinki, Tammi. Storytel.com, sisäinen lähde. Luettu e-kirjana Storytel- kirjapalvelun sovelluksessa mobiililaitteella 11.1.2019.

Vainio, Taito 2015: Pelastustoimen toimenpiteet tulipalo-onnettomuudessa. Teoksessa Castren, Maaret & Ekman, Simo & Ruuska, Rami & Silfvast, Tom (toim) 2015: Suuronnettomuusopas. 3.uudistettu painos. Helsinki, Kustannus oy Duodecim.

Valtonen, Vesa 2007: Käsitteitä viranomaisyhteistyöstä. Teoksessa Heusala, Anna-Liisa & Taitto, Petteri & Valtonen, Vesa (toim.): Viranomaisyhteistyö- hyvät käytänteet. Pelastustoimen julkaisu, D-sarja, Muut 1/2007: 7- 11. Viitattu teoksessa Sahramäki, Iina & Kankaanranta, Terhi 2014: Ympäristörikollisuuden torjunta ja valvonta Suomessa-kohti vihreämpää viranomaisyhteistyötä. Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia 42, Poliisiammattikorkeakoulu, Tampere, Juvenes Print. Luettavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86715/Tutkimuksia%2042_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 16.2.2019.

Valtonen, Vesa 2010: Turvallisuustoimijoiden yhteistyö operatiivis- taktisesta näkökulmasta. Akateeminen väitöskirja, Maanpuolustuskorkeakoulu, taktiikan laitos. Julkaisusarja 1, n:o 3. Helsinki, Edita Prima Oy. Luettavissa: <http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/74154/Valtonen%2b%2bTurvallisuustoimijoiden%2byhteisty.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 19.2.2019.

Vuorensyrjä, Matti & Fagerlund, Monica 2018: Poliisibarometri- Kansalaisten arviot poliisin toiminnasta ja Suomen sisäisen turvallisuuden tilasta. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 130. Suomen Yliopistopaino – Juvenes Print, Tampere. Elektroninen aineisto. Luettavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/150940/Polamk_raportteja_130_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 9.1.2019.

LIITE

Saatekirje haastateltaville:

Hyvä vastaanottaja,

Teen tutkimusta aiheesta poliisin ja pelastuksen yhteistyö Porissa pelastuksen näkökulmasta ja tutkimuksesta rakentuu Poliisiammattikorkeakoulun poliisi AMK-tutkinnon opinnäytetyö. Tutkimukseen haastattelen Satakunnan pelastuslaitoksen Kanta-Porin paloasemalla työskenteleviä paloesimiehiä sekä palomestaria. Tutkimukseen ja haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista.

Opinnäytetyöstä on rajattu pois poliisin antama virka-apu sairaankuljetustehtäville eli poliisin ja ensihoidon yhteistyötä ei käsitellä tutkimuksessa. Haastattelussa ei tule kertoa salassa pidettäviä asioita, sillä opinnäytetyö tulee olemaan julkinen. Haastateltavien nimiä tai muita tietoja ei julkaista työssä.

Työn tavoitteena on saada tietoa pelastuksen ja poliisin välisestä yhteistyöstä Porissa sekä selvittää mahdollisia epäkohtia ja tuoda esille hyviä puolia. Kiitos jo etukäteen osallistumisestasi tutkimukseen!

Haastattelurunko:

Vastaajan taustatiedot

1. Koulutustaustasi ja työkokemus (kauanko Porissa töissä)?

Yhteistyön muodot nykyisin

2. Kerro millaista yhteistyötä pelastus ja poliisi tekevät Porissa? Mitä yhteistyö käsitteenä merkitsee sinulle?
3. Keiden välillä yhteistyötä tehdään (päällystö, miehistö)?
4. Koetko yhteistyön tärkeäksi?
5. Onko mielestäsi selkeää, kuka hoitaa minkäkin asian yhteisillä keikoilla? Toteutuuko mielestäsi tilanteiden johtaminen hyvin?

Yhteistyössä havaitut vahvuudet

6. Kerro hyviä puolia työskentelystä Porin poliisien kanssa?

Yhteistyössä havaitut heikkoudet ja mahdolliset esteet

7. Mitä huonoja puolia?

Kehittämisehdotuksia

8. Mitä parannettavaa olisi mielestäsi pelastuksen ja poliisin yhteistyössä Porissa? Onko konkreettisia kehittämisehdotuksia?
9. Entä onko jotakin asiaa, mihin haluaisit poliisin puolelta selkeämpää toimintaa tai ehkäpä ohjeistusta?
10. Tiedätkö kehen tulisi ottaa yhteyttä Porin poliisiasemalla, jos haluaisit antaa palautetta poliisin toiminnasta?
11. Haluaisitko, että poliisilla ja pelastuksella olisi yhteisharjoituksia tai yhteisiä koulutuspäiviä Porissa?